

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMAR

Carmen Sylva, Emil Maur, Vanda Mihail, Const. A. I. Ghica, C. C. Petrovici, L. Rebreanu, Petre Livian, Z. I. Siligeanu, Stelian Vasilescu, Traian Cristescu, etc.

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

PETROGRAD. — Defilarea steagurilor luate dela turci in luptele dela Erzerum

ROMANȚA

*În cadru, pe lângă păru
Iubite, noi sta-vom cu drag,
Măi pierde s'admir chipul tău,
Sub umbra cea dulce de țag...*

*Pe pieptu-mi, tu capul frumos
Ca n'ris ai să-l pleci de ușor...
Un ris noi risă rom duos,
Robiți tot aceluiaș dor.*

*În ape, din cer vor cădea
A stelelor mii de scipiri...
Iar pomii din jur vor părea
Că-s blânde și dulci năduciri.*

*Și vântul trecând prin frunziș
Din ramuri desprinde-ra foi...
El dându-le drum pe furis,
Învet vor cădea peste noi...*

*În ochii tăi blânzi voină cătu
Oglinda norocului meu,
Când cadru întreg ra cântu
Spre slavă eternului zeu...*

*Și luna trecând printre nori,
Va cerne o ploaie de-argint
Pe chipul a doi risători,
Ce n'raza ei albă s'alint.*

Vanda Mihail

Din col. Versuri.

SAPTĂMÂNĂ TEATRALĂ

MARȘUL NUPTIAL

Marșul nupțial e o piesă de pe vremea când Bataille era mai mult poet decât vinător de succese, sau mai prios, de pe vremea când încă nu era stăpînul meseriei scenice, al situațiilor zguduitoare, al efectelor și loviturilor de teatru. Pe atunci făcea mai multă artă și mai puțină industrie dramatică.

Povestea simplă și înduioșătoare a sentimentului Grăce de Plessans, ce e dragă, a cam încercat-o și a complicat-o cu trucerii sărăvezi, menite a asigura puțină îndeminare scenică de pe atunci a autorului, cu lungimi cam ditirambice și uneori supărătoare, cu amănunte de prisos. Dar în schimb povestea e străbătută de mult așut și multă îndrăzneală, ceace o face simpatice. În loc de o dramă puternică, covârșitoare — cum ne-ar da azi, dacă ar scrie piesa acum — Bataille, atunci, ne-a dat o elegie teatrală acompaniată de multă muzică (clarinet, pian, ocarină, pianolă, orchestră) de dansuri, de baluri și de prinzuri. Elegia aceasta însă, care nu ne impresionează prin efecte de teatru, e totuși mișcătoare prin sentimentalismul necăutat din care e alcătuită toată atmosfera ce impresionează pe Grăce de Plessans. Sentimentalismul, îndrăzneala și timerețea sunt calitățile care dau o valoare artistică „Marșului Nupțial” cu toate că altminteru e o piesă de teatru slabuță. Cu atât mai mult cu că Bataille poate niciodată n'a fost așa de sincer ca aici. Fiindcă Bataille e un sentimental neînduplecat. Un sentimental impresionist. Filozofia lui puțin originală nu e decât rezultatul sentimentalismului înăscut și al impresionismului său foarte sensibil și vibrant. Sentimentul acesta iavăluie toată opera lui și mai cu seamă lucrările dela început, într'o haină plăcută și atrăgătoare. Și, de oarece un adineal sufletului nostru tot-i suferim mai mult sau mai puțin

Sărbătorirea lui Caragiale

† I. L. CARAGIALE

Săptămîna care s'a încheiat a fost sorțită de direcția Teatrului Național sărbătoririi postume, dară vrei a lui Caragiale.

Lumea trecută s'a jucat minunata „Scrisoare pierdută” pentru a suta oară.

Fără îndoială, că literatura noastră dramatică se sbate acum mai mult ca oricînd în tensiunea de a se afirma și mai originală și mai productivă. Ceace însă rămîne ca fapt incontestabil e că piesele lui Caragiale sunt cele mai bune între cele bune, din cîte s'au scris și s'au reprezentat pe scena Teatrului Național.

Caragiale a fost negreșit tipul reprezentativ al cunoscătorului de oameni și situații. Autorul „Scrisoarei pierdute” a pătruns pînă în inimă mediul social cu complexul lui simplist de formă incoherentă și pal scilipitoare peste fondul rudimentar nepregătît și mai ales presunțios. Caragiale a suferit de starea de lucruri de atunci, dar a reacționat cu seninătate, convingindu-se că cu muncă poate să eternizeze lumea lui, lumea duioasă și naivitatea ei simplă și ridiculă prin pretențiozitatea ei.

Figurile redade de Caragiale în teatru rămîn ca o mărturie documentară a epocii, în care el și-a scris piesele.

Stilul literar al lui Caragiale, vocabularul care nu-și mai găsește ecoul de limpezime clasică în literatura noastră, satira lui, imbinată cu sarcasm fin și apoi fantazia poetică fac din piesele lui Caragiale, modele

sentimentali, îl ascultăm cu plăcere chiar cînd simțim că e stîngaci sau că e declamatoriu. Sentimentalismul, cînd e sincer, e poetic, iar pe poezii toată lumea îi primiește cu drag.

Povestea d-nei Grăce de Plessans,

clasice de literatură dramatică.

Ordeu, că publicul a înțeles frumusețea acestor piese și de acela „Scrisoarea pierdută” a ajuns și a trecut de a suta reprezentatie.

Poate că evoluția lentă, prealeută a fondului moral românesc nu ne-a îndepărtat prea mult de starea sufletească a Catavencului, a lui Farfuride și celorlalți Ipălești. Și de aceea lumea a simțit că e dator să cinstescă memoria lui Caragiale, la reprezentația „Scrisoarei pierdute”.

Interpreții piesei, pătrunși de pietate față de cel mai de seamă autor dramatic al nostru, au jucat cu toată căldura, rolurile.

Sărbătorirea aceasta a fost vrednică și de marele scriitor.

Cu acest prilej, d. Ion Brătescu-Voinesti a făcut o conferință asupra lui Caragiale.

Caragiale a reprezentat „Scrisoarea pierdută” la 1885, care n'a fost bine primită de public. Mai tîrziu însă, a cîștigat sufragiile unanime. Și după 30 ani, avem prilejul să constatăm că „Scrisoarea pierdută” e nemuritoare.

Memoriile nu se schimbă în 30 ani. Azi, sunt cași atunci aceleași, sau aproape aceleași. „Scrisoarea pierdută” a rămas astfel batjocura moșnyurilor noastre politice; a rămas batjocura excesivă, dar cu caracter moralizator în acelaș timp; a rămas aceeași descriere cu pătrundere psihologică nu numai a moșnyurilor ei și sufletelor izolate.

Piesa lui Caragiale cuprinde viață reală, care oricînd interesează,

dealămintrelea, e foarte simplă, tot atât de simplă ca și viața. Fiecă a unor părinți aristocrați, se pomenește față mare fără să fi avut prilejul de-a cunoaște viața reală. Intima ei începe să bată și nimeni nu-i înțelege dorințele. Viața apoi îi scapă în cale un bărbat naiv și tot

aga de necunoscător al realității ei și dînsa. Și sufletele lor se apropie repede. Și se iubesc... Iubirea lor însă se izbește în curînd de realitate și realitatea e cel mai neîmpăcat dușman al iubirii. Grăce nu poate să ia pe bărbatul acesta, pe care îl iubeste, fiindcă e numai profesorul ei de pian și părintii ei n'ar tolera pentru nimic în lume asemenea mesalitanță. De aceea ea fuge în lume cu iubitul părăsind, eu un gest de sentimentală romantică, totul pentru iubirea ei. Realitatea însă o nemărește preatindeni cu mizeriile ei, cu decepțiile și deziluziile ei, cu loviturile ei neașteptate și crude, și în cele din urmă realitatea biruiește, iar iubirea începe să se distragă me inecul cu puștul. Grăce acum vede că s'a înșelat în iubirea cea mare, dar acum e prea tîrziu.

Acuma, dacă ar fi să iubescă cu adevărat, cînd a găsit iubirea cea mare, ar trebui să înșele pe bietul profesor de pian, care tot o mai adoră și pe prietena ei cea mai bună. Și fiindcă sufletul ei curat nu vrea compromisuri, fiindcă toată viața ei de acum înainte ar trebui să fie un șir neîntrerupt de minciuni și de ipocrizie, se omoră...

„Marșul Nupțial” s'a jucat la noi la Teatrul Național, acum vreo cinci ani. Creațiile d-nei Maeri și ale d-ilor Demetriade și Soreanu au rămas neuitate.

Acum „Marșul Nupțial” s'a reluat la Teatrul Regina Maria cu d-ra Ventura în Grăce de Plessans. Măestră marei artiste a împodobit cu un nou farmec opera poetică a lui Bataille. D-ra Ventura are nuanțe, gesturi, priviri care subliniază mai mult chiar decît textul firea atât de simplă și atât de complicată a eroinei. Și astfel d-ra Ventura a cîștigat partida. Dar Lechâtelier al d-ului Demetriade, dar profesorul de pian al d-ului Soreanu au rămas neîncrecuți...
L. Rebreanu

Ahil Popescu

Talentat, cum rari actori sunt, muncitor așa cum numai în împrejurări grele se găsește oameni, înzestrat cu o dragoste nețărmurită de scenă, de teatru și de camarad în sensul cel mai umuitor al cuvîntului, a fost Ahil Popescu.

Juca vibrant, comunicativ și sincer, emoționa cîștit fiindcă el însuși pe scenă era emoționat de rolul pe care-l interpreta.

Ahil Popescu a jucat rînd pe rînd în opere, comedii, reviste, în drame și iar în opere. În toate se distingea prin verva lui minunată și prin definierea justă a personajului pe care-l interpreta.

Ostenit de muncă, de care nu se putea odihni o clipă fiindcă prea-i era dragă scena, bolnav și doborînd de boală, a murit repede ca pe scenă, într'o dimineață pe cînd era așteptat cu vioșie de camarazii lui.

Înmormîntarea lui Ahil Popescu a dovedit că era de prețuit de publicul bucureștean, care regretă sincer, că nu va mai putea să-l aplaudă prezența pe scenă a lui Ahile.

Dar cortina s'a lăsat după scurta comedie, șarjată de prea multe motive dramatice, a vieții de 35 ani ai lui Ahile.

Fie-i țarina ușoară și spiritul de camaraderie o pildă de urmat pentru confratii săi.

POVESTI MISTERIOASE

CAPUL LUI DALMAN

de BODO WILDBERG

Vaporul nostru se apropia de vechiul port maritim. Dincolo de linia lungă a țărului, începea să se vadă Catedrala. Colosul ei turna triumfător, de culoarea roz-trandafiriu a cărămizilor bimilenare, avea o înfățișare fantastică, părea o năluca de vis, fantasmă, ce răsărind din vremi îndepărtate și străine, plutește lezându-se pe ape. Cele trei acoperișuri verzi-arămii, străluceau ca niște colțuri de războinici, palide și impunătoare, în lumina tirzie a zilei.

Știam că la spatele uriașei catedrale se afla locuința orașenească a prietenului Dalman.

Îl vizitasem la proprietatea lui rurală din Pomerania, dar nu avusesem încă, nici odată, prilejul de a-i vedea casa orașenească din portul maritim. Dalmanii erau atât de mindri de stăpînirea acestei case, încît o numeau, cu exagerație mișcătoare, castelul lor orașeneș.

Reîntors dintr-o călătorie de prin țările nordice, friguroase, m'am gândit să urmez invitația prietenului meu de tinerețe, cit și îndemnului de a-mi satisface dorințele unei taine curiozități.

Era pe la mijlocul lunii lui Mai și verdețea, de abia deșteptată, a pădurilor mării de nord, ne adia în juru' întîmpinare cu minunatele-i mirezme. Vaporul înainta încet printre digurile mohorîte, și schimbînd largul argintat al mării cu undele albastru-închis ale micului port, ne oprî. În fața clădirii roșii-dechise a oficiului vamal aștepta o trăsură cu doi cai. La spătarul trăsurii se vedea, sub coroana de baron a Dalmanilor, blazonul acestora: Trei capete de negri cu deviza „Dal! Se zicea că acest motto ar însemna, în dialect: „Jos!”, în sensul: „Jos cu capetele!”, sau, după tălmăcirea altora: „În țărîna, în fața mea”!

Dar iată! așteptînd, pe puntea dintre vapor și mal, pe Borwin Dalman, superbul uriaș blond, a cărui înălțime o privisem adesea cu invidia celor de statură mijlocie. Dar cobrajii lui nu mai aveau, ea înainte, vînt, culoarea roș aprinsă a sănăstății, iar ochii lui albaștri-palizi străluceau cu priviri nesigure printre călătorii sosiți. Îți venea să crezi că acest bărbat plin de putere, ar fi devenit nervos prin cine știe ce împrejurări.

Speriată de tipătul de oprire al vaporului și alungată, probabil de acest tipăt, din ascunzișul ei obscur, dintre stivele de lemn ale unei surfi apropiate, o pasăre exotică, cafenie, un fel de rindunică de noapte, acobituit de mare, zbura speriată, în zig-zaguri, în jurul capului înalt al prietenului meu.

Păsărea ciudată părea că nu vrea să se părăsească și ne însoți chiar după ce, în urma saluturilor, pornisem cu trăsura în sus-ul aleii de lei, sfios înverziti, ce duceau spre oraș.

Cu stingăcia șerului păsărilor de noapte, orbite de lumină, pasărea însoțitoare căzu de mai multe ori pe pavajul înaintea cailor și vizitiul trebuî să oprească, ea să n'o calce. Rîdîndu-se iar, cîndata șurătoare își continuă ecourile largi în jurul trăsorei, pe cînd noi discutăm împreună, cam următoarele: „Sper că

nu te vei plictisi la mine, bătrînule!” spuse Borwin. „Afară de mine, nu mai e în casă decît mătușa Rosabela. Mă aflu aci numai din cauză că reconstituirea clădirii din Grosgolnev nu s'a sfîrșit încă. Pe cit mi-e de dragă casa de aci, cînd sunt departe de dînsa, pe atît de puțin mulțumit mă simt, cînd sînt, dacă mă aflu într'însa”.

„Cînd te vei însura Borwin, vei locui de sigur în castelul tău de aci”.

„Nu! Atîta timp cit îl va locui mătușa Rosabela, — nu!”.

„Ce neplăcută doamnă, castelana?” Nici gînd, dragul meu! Mătușa Rosabela e ceva ingereș, cea mai bună dintre toate doamnele bătrîne dar în jurul ei... adică... nu trebuie să rizi de mine! — adică ceva extra ordinar. E ea și cum ar încununa o personalitate străină, spiritul unui mort. Pare c'o însoțesc, pas cu pas, un spirit oare-care, din alte lumi.

„Ți-am expus lucrurile în mod grosolan, — dar iată-ne ajunși! De-acum vei vedea însuși pe mătușa Rosabela și să vedem dacă împărtășești impresiile mele”.

Fasărea cafeniu-închisă se repezi acum peste un zid mare de cărămidă, pierzîndu-se apoi în frunzișul legănător al unei grădini bocești.

„Parcul nostru!” spuse Borwin. „Și aici casa noastră. Ei bine veuî!”

Casa Dalmanilor fusese reconstruită cu un veac în urmă, în stilul clasic, care domnea pe atunci. Fațada ei simplă, de două etajuri înălțime, se îndrepta spre muntele de roz-închisă cărămidă a clădirii catedralei. Odaia oaspeților, ce mi se pregătise, își deschidea obloanele verzi-tulburii, către un mic parc. Cu toate că pe brazde scilipeau narcise și aurienle, în cea mai mare parte, însă, creșteau în dezordine, sub belțile castanilor sălbatici, toate buruienile primăverii, urzici și mulțime de viorele sălbatice.

În partea opusă a grădinei se înălța o clădire de cărămizi roșii, în formă de turu. Ferestrele lunguete, gotice, erau zidite în cea mai mare parte. O ușă neagră de fer închidea intrarea.

„Ce-i clădirea de dincolo? Pare a fi o capelă veche”.

— Asta a și fost, la început, de veacuri ea servește Dalmanilor ca

mauzoleu al familiei. Îți voi arăta mîino interiorul, dacă nu te înfioară. Sunt acolo lucruri curioase de văzut. Aerul dinăuntru e foarte uscat, așa că stimații mei străbuni s'au conservat într'un mod, care drept spus, nu-i tocmai plăcut. Sînt întinși ca niște mumi galbene sub capacele de sticlă ale sieraților de argint. Îți spun că e un adevărat muzeu!”

Tonul ușurat al lui Borwin avea în el ceva silit. Aceiași impresie de silă mi-a făcut-o și purtarea sa în timpul mesei de seară, pe care am luat-o în tovărășia mătușei Rosabela. Această venerabilă doamnă, care era în fond o călugăriță de la mănăstirea Runow, învoită în baza unei dispozițiuni speciale, ca să-și petreacă zilele, pînă la sfîrșit, în casa străbunilor ei, nu-mi făcu absolut de loc impresia neplăcută pentru care mă pregătisera spusele prietenului meu.

Cu toate că înclina mai mult spre optzeci, decît șapte-zeci de ani, ea avea un păr negru de tot, pieptănat după moda din 1840, astfel că fruntea îi era cuprinsă de două aripi de corb. Ochii ei, de asemeni negri-închisi, trebuie să fi fost cîndva de o frumusețe necomună. Obrăjii ei erau vopsiți cu roșu. Aceasta nu înseamnă că buna doamnă bătrîna avea mania de a plăcea. Pe vremea tinereții ei, obiceiul fardării era întru-buîntat pretutîndeni, iar dînsa, uitase, pur și simplu, s'o curme cu acest obicei. Își ținea corpul drept de tot. În vorbirea ei se amestecau din belșug fărîmături franțuzești, după cum obiceiuse să-și împărtășeze și azi limbajul, doamnelo de rang din romanele de colportaj. Castelana era foarte prietenoasă cu mine și cunoștea o mulțime de „contemporaine” de-ai bunicii lui meu.

După ce castelana puse capăt mesei, ridicându-se, Borwin îmi șopti: „Nu te speria, acum are să cînte”.

Și într'adevăr, imediat după ce îi sărutasem mîna, ea se îndreptă spre o mică orgă de lemn galbui de cires și deschizînd-o, se așeză.

Cu voce bătrînească castelana cînta:

„O artă scumpă — o ceasuri grele
Cînd m'apasă al vieții trist destin
Tu înima, vrîjindu-mi, — dintre rele
Mi-ai dus-o 'n lumea visului divin”.

Efectul cîntecului dulce a lui Schubert era mai mult tragic, decît grotesc, cu toate împrejurările strănii în care îl ascultam.

Dalman stătea cu ochii mari deschiși, în cari vibrau luciri albastre de oțel; îi ținea încrămășate cu fixitate asupra mătușei sale, de parcă vedea pe cineva stînd la spatele scaunului ei, cineva pe care eu n'îl puteam vedea. Pe mine mă impresiona cu totul altfel căntarea palidă a bătrînici. Cuvintele tremurătoare și oboșite de bătrînețe, mă cufundaseră într'o nespūsă melancolie. Ochii mi erau plini de lacrimi.

Ridicai privirea, — doamna ajunsesese la strofa finală și... fila de note, parcă se întoarse singură. În ochii lui Borwin Dalman citeam o groază tot mai spăimîntătoare.

Și peste sunetele abrupte ale instrumentului desacordat, vocea bătrînească a castelanei se stînsese cu vocele:

„Plăceri cerești ai deșteptat în mine.

O artă scumpă, cât îți mulțumesc!”

Dar aceasta?”

Aceasta... ah! — aceasta e străbunul meu Hasso, Hasso, Hasso maltezul!”

Era în prima dimineață după soarea mea. Ne aflam în interiorul străvechii clădiri a muzoleului Dalmanilor, a cărei boltă se sprijinea pe o singură coloană, — enorm de groasă. Stăteam cu privirea aplecată asupra unei figuri, ce zăcea liniștită, îmbrăcată într'o haină călugărească cu cruce albe; mă uitam la mîinile galbene ca ceapa, impuneate pe piept.

— Nu observai nimic neobișnuit, la dînsul?”

— De sigur! — da! — Capul e acoperit!

— Mai mult încă: îi lipsește un tooth.

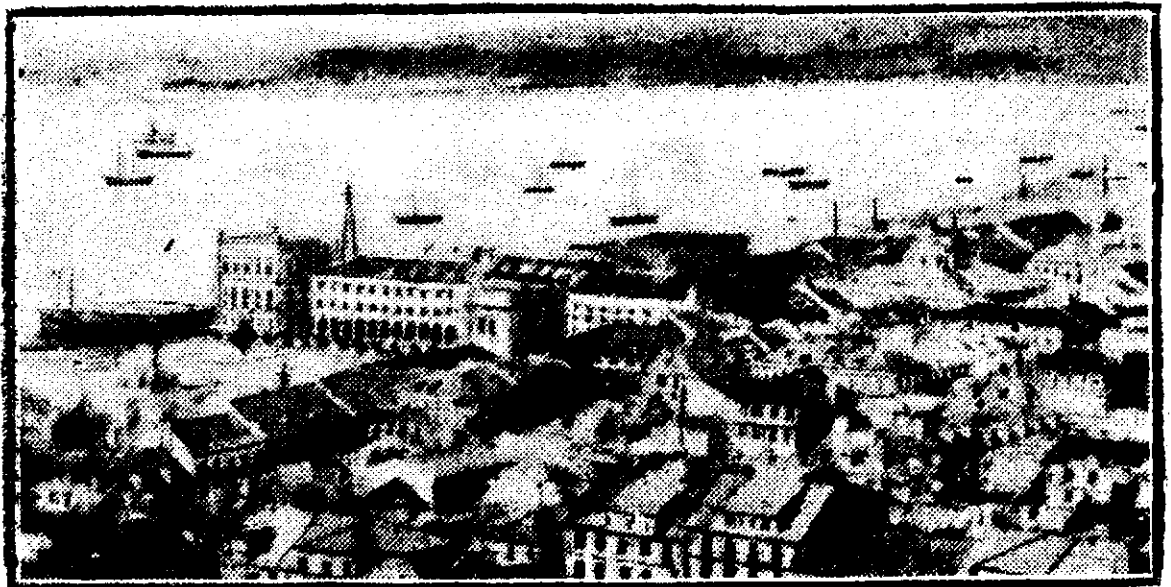
— Îi lipsește? întrebai compătimitor. Poate că a fost?”

— O, nu! adică nu sînt nimic despre o execuție!”

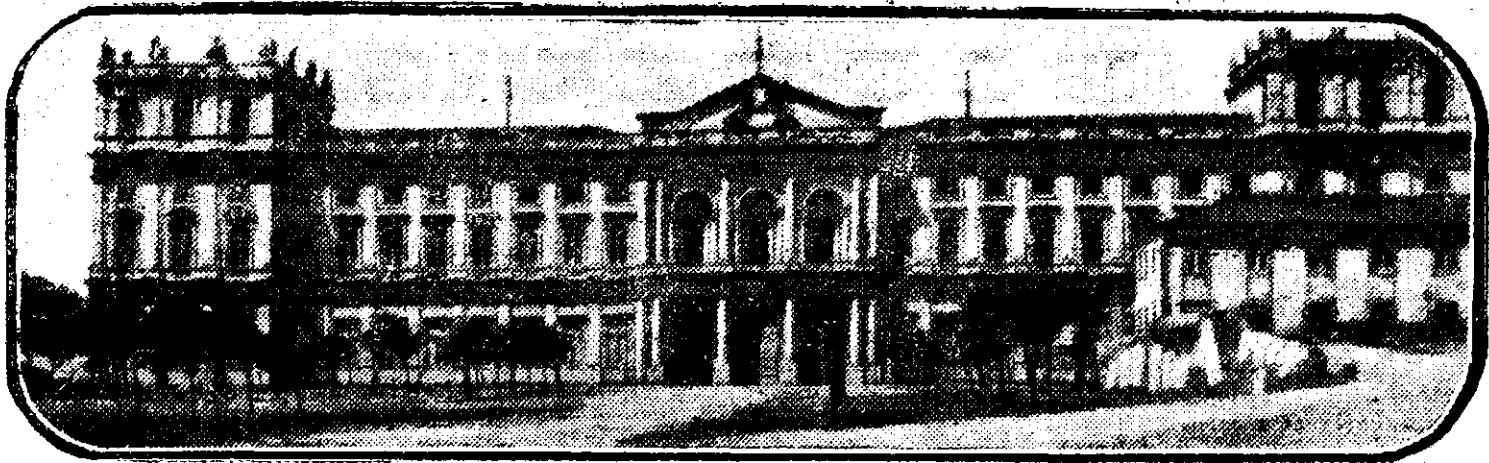
În clipa cea, clădirea sombră fu entremurată hruse de o groazăzică defunătură cu un eon înfiorător. poarta de fier se închisese, isbită, în urma noastră. Dalman sbucni într'un răs cam spasmatic.

— Nai nici o teamă, — am zis. Cîte odată vîntul de mare ne face astfel de figuri!”

Căderea unei capelei ne zădărnice, de ocazuală, prezența în muzoleu. Eșirăm iar afară în aer liber. Un brad american împodobit cu flori purpurii și o tuie neagră-albăstrie stăteau de strajă, tăcute și solemne, la ușa muzoleului. Un fluture mare și strălucitor, cu aripi galbene

Lisabona. — Portul

Palatul Regal din Lisabona.

ca sofranul, se rotea, în sbor, în jurul vârurilor bradului și înieci. De la fărâmul depărtat al mării se auzea, înecet, înecet de tot, glasul valurilor.

— „El povestește-mi, te rog, și mie, încă ceva despre strămoșul tău.

— Cu plăcere! — cu o singură condiție, însă. Să nu ne audă mătușa Rosabela. Cred că nu se va fi sculat încă, până acum, deci: Vezi colo, turnul acela, în podul casei noastre? Acolo a fost descoperit, într-o dimineață, trunchiul însângerat al baronului Hasso. El făcea parte din generația din 1800 și era un romantic, în tot înțelesul cuvântului. Conformându-se, cu totul, acestui spirit al său, se făcu că a reveni la catolicism, pe când se afla la Roma, și că a intrat și în slujba ordinului călugăresc al maltezilor, în care a și fost înălțat, foarte curând, la demnitatea de stareț. Din cauza asta dansul s'a și despărțit de bunicul meu, dar cu timpul ei s'au reimpăcat și în sfârșit, stărețul maltez veni să ne viziteze casa. Odată cu el veni și un căpitan roman anume Augelin, un om înalt și degirat, cu haină de Rinaldo, dar care părea a fi cel mai credincios prieten al lui Hasso. Dâștii se ocupau cu fel de fel de experiențe de magie și misticism.

Aproape fiecare, a doua noapte, dâștii o petreceau în odaia cea sfetică, căreia îi se spunea, de sigur fără destulă temeinicie, observatorul astronomic.

(Urmarea în numărul viitor).

Trad. de Emil Maur

Cântec

— După Paul Déroulède

În Franța cine-i cel ce are
Deviza asta'nălțătoare
Să lupte vecinic pentru stat,
—
Bravul soldat.

În clipe de îngrijorare
O! cine-i mai înflăcărat
Mai aprig și mai sigur care
—
Ca un soldat?

Menirea lui e-atit de mare,
Căci pentru noi neînucetă
Veghiază cu incredințare
—
Bravul soldat.

Nădejdea noastră e în el
Pe-atitși dușmani i-a înfruntat
De-atâtea ori cu-același zel
—
Bravul soldat.

Și drept răsplătă pe mormânt
Ce-ar vrea să vadă doar gravat?
Acest înălțător cuvânt:

Un soldat.

trad. de Const. A. I. Ghica

Nucul

A viscolit toată ziua. În amurg vântul s'a liniștit. În salonaș, răsturnat a lene în jelul de lângă ferastră, boerul Tase privește afară la fulgii care cad rar, liniștii. Pe nucul ce străjuiește parcul, zăpada s'a așezat în contururi minunate.

O vrăbie venită de cine știe unde se așază pe-o cracă. Pic. Pic. Privirile boerului o urmăresc, cum saltă ușoară pe ramura din fața ferestrei. Svr! Vrăbia a sburat; ciiva fulgi cad ușor de pe cracă.

Bătrânul nuc! De câte ori nu l'a văzut înmugurind primăvara, prinziind frunze și înflorind flori albe.

L'a scuturat de atâtea ori nucile și în multe păienjenisuri de toamnă a văzut frunzele pălite, căziind.

În câte ierni nu l'a văzut ca astăzi cu ramurile albe de zăpadă, tuinse spre cer.

Și așa dintr'odată boerul prinde a se gândi în trecut la clipele care s'au fărâmițat și peste care uitarea a trecut biruitoare.

Și boerul se vede copil, cu părul dat pe spate, cu ciorapi scurți, jucându-se de-a soldații sub umbra copacului. Atunci nucul era tot așa de mare ca și acum. De câte ori nu s'a cățărât în el după cuiburi de păsări. Se ascundea în frunzișul pomului de nu-l mai vedea nimeni și sta nemșicat privind de acolo, de sus, valea Teleajănilui, care se întindea departe ca o dără de argint.

În fiecare an, se suia mai sus, pentru că era mai cu curaj și mai puternic. Și într'o zi s'a cățărât până sus.

Înima bătea să-i spargă pieptul când s'a văzut sus de tot, pe o cracă subțire care genea sub apăsarea lui.

Vedea departe de tot. Atunci a înțeles că mult mai departe de cât poate vedea din vârful nucului mai sunt mult lucruri necunoscute și oricât de înalt ar fi nucul, nu poți vedea din el toată lumea.

S'a coborât trist și de atunci nu s'a mai urcat decât o singură dată, dar asta mult mai târziu.

Și boerul se vede flăcău, cu guler scobit și inel în deget. Într'o Duminică cum sta cu alții sub pom, Dudoia Valerică l'a privit drept în ochi și i-a zis: „Dacă îți la mine, suie-te sus. Până să-și dea fata bine scama, el și lepădase haina și se suia repede, în strigătele celor de jos. Pe la jumătatea urecușului obosise. S'a oprit să mai răsuflă. De jos se auzi glasul fetei hăjoecitor.

„Nu mai poate, a ostentit“. Atunci simți o năvală de sânge umplându-i obrazul. Se suia repede. Crăcile îi scărâiau obrazii, ghiupii ascuțiți îi însingerau mințile. Lui puțin îi pasă. N'avea decât o singură dorință; să ajungă sus. Tămplele îi svăceau și

cămașa se lipise de piele de nădușeală. În sfârșit ajunsese sus și de acolo, de pe aceeași cracă, unde stătuse odinioară, privi la cei de jos ca un fugător. Auzi un bravo general și ropote de aplauze; apoi nimic. O perdea îi învălui ochii, crăca îi scăpa din mână și se trezi jos pe iarba cu o durere ascuțită în șale. Dudoia Valerică îl ținea de mână. Era tare palidă. „Iartă-mă“. Atâtea a apucat să zică și a podidit-o plânsul.

Dar boerul i-a luat încet mâna și i-a sărutat-o, pe căud ochii i se umedzeau de înduioșare.

Și tot sub frunzișul nucului a simțit boerul cutremurarea dragostei. Se jucau, într'o seară de-aseunsele. Boerul trebuia să-i prindă pe toți.

Pe care îl prindea, îi lna locul. Când s'a repezit să-i prindă, s'au risipit toți prin grădină.

El a fugit după unul, după altul, dar ei se ascundeau prin tufisuri și boerul fugea degeaba.

S'așa deodată a început s'alerge după dudoia Valerică. Avea o rochie albă și o vedea ușor în noapte.

Fata era sprintenă. Sărea peste tufisuri și brazde de flori, dar boerul se apropia din ce în ce. Se depărta-seră mult de ceilalți și ei fugeau mereu. Sub nuc, fata se opri. Ostentise. Boerul o ajunsese din urmă și o luă de mână.

— „Te-am prins. Haidem îndărăt.

În clipele acelea (tipătul unei păsări așeună în frunzișul copacului se auzi.

Înfiorată fata se alipi ușor de umărul boerului.

Atunci a simțit el o undă năvalnică umplându-i sufletul și a rostit prima șoaptă de dragoste, a șoptit-o așa de ușor că s'a amestecat cu foșnetul frunzelor.

Și mai târziu, când se luaseră, boerul a săpat meșter cu cuțitul un T și V în seacăta copacului.

Anii au trecut pe nesimțite.

Mai înalt a crescut din an în an copacul și în umbra lui se joacă acum copiii boerului.

Dudoia Valerică a închis ochii într'un început de primăvară și boerul a rămas singur în casa pe care o înveselesc răsetele copiilor neștiutori de dureri.

Așa vor trece încă anii și în fiecare an, boerul va părea mai alb, mai slab până când într'o zi va încercușa mâinile pe piept și se va duce să doarmă somnul de veci lângă cine i-a fost dragă toată viața.

În urma lui, copacul va dura încă vreme și multe ierni își vor duce victoria lor printre crengile nucului.

El va rămâne nepăsător și va înmuguri odată cu venirea cocorilor. Și cine știe, în foșnetul frunzelor lui copacul spune poate povestea boerului care a trăit și a iubit la umbra lui cocoritoare. Petre Livian

Visează copilă

Prieteniei Ondina, Galați

Visează copilă, visează,
Căci visul e farmecul vieții,
E încăși uitarea de sine,
Speranță, zămbind bătrâneții...

Visează, căci visul te poartă
Pe-aripi de mătase în cale,
Plutind în afară de lume,
Uitavei păcatele sale...

Visează copilă, visează
Căci visul te îmbracă 'n lumină,
Te-ascază 'ntre zâne, zeiță,
Și între regine, regină.

Îți pune pe frunte cunună
Și 'n păr d'ademi de stele,
În cale-ți asterne covoare,
Din flori de mărgăritorele.

Visează căci visu-i de aur
Și aurul azi predomină,
Cu el ponegresti paradisul
Și iadu-l ridici în lumină...

Visează. De nu ne e dată
Din cer ferice mai mare,
Ne va mângâia fericirea
Trăită 'n sublimă visare...

Stelian Vasilescu

Fluturele roș

— SOBITA —

Compania în linie de tragere cu puștile încărcate, ochia, în așteptarea comenzii.

Dar deodată căpitanul se așază în față și strigă din răspuneri: la umăr!
Ce se întâmplase?

Pe deul din dosul ținutelor, se vedea venind cineva, așa că dacă s'ar fi descărcat numai una din cele o sută de puști, se făcea moarte de om. Căpitanul scoase binocul și privi. După puțin timp se deslușea bine. Era o țărăncă din Cerneții Mehedintului. Rochița-i roșie, sălta pe deal, asemenea unui fluture în sbor.

— „Imediat s'o prindeți și să veniți cu ea aici“. Zis și făcut.

În câteva minute, fetița, da ce fetiță? o ochesică de vre-o 16 ani, fu adusă și băgată într'un cerc de soldați.

Tremura sărăcută ea puil de vrăbie și din pământ, capul nu-l ridica.

— „Fiindecă era să ne dai de bocluc, iacă are să-ți placă și ție acum, — îi zise căpitanul râzând din toată inima, căci îi trecuse neccazul.

Fata începu să plângă, să-l roage, dar în zadar.

— „O! și tac! îi spunea el, că nu va fi cine știe ce“.

BOTEZUL

— După René Bazin —

Era mai rău, dacă te împuşcăm.

Apoi către soldați:

— „Mă! Auziți voi? care o vâri mai multe gloanțe în cere, are dreptul să sârute fața asta odată!”

Abia măntui vorba și să fi văzut pe plâns pe ochişică!

Însă când începură puștile să pocnească, nu mai suflă două.

Toți soldații, se înțelege, tra-eră mai cu nădejde decât de obicei, căci de... nu era puțin lucru, rumoial obraz al copilăndrei.

Sergentul Rămurea și căprarul Tarcădule, cari fuseseră premiați la toate tragerile, erau cei mai siguri de izbândă; dar toamii de astădată nu le slăji norocul.

Trăntășul Dinu trăsese cel mai bine.

El care de obicei, băga abia 2 din 10, acum vârase toate cartuşele.

Să eraci și căpitanul de așa minune.

— „Bănuiește norocul Paveste! Vasa zică, de-astia nă-ai fost! Hai la-ți răsolala... ce mai așepți?”

Să-l fi văzut pe Paveste cum se repezea la față și îi zis că vrea să oșteargă de pe pământ!

Își făcu buzele pălule și țoc una, drept între ochii mitificăți.

Bă încerca să se ferenacă — dar la ce lina?

— „Încă una! îi mai zise căpitanul, — și în dețe și pe-accia. Dar când îl mai poți Rămăndului înima și la a treia, fata se dețe sprintenă înapoi și o luă la fugă.

Dinu rămase stei de piatră în urma ei, în timp ce camarazii râdeau să ucură.

— „Se dase mă!

— „Păi vezi bine, dacă dă norocul, dă.

„Și-am mai fost la noi la trageri de multe ori de atunci, dar rochița ochişicăi din Cerneti nu s'a mai ivit pe deal.

Toțuși când ținteam, fca minte, că mi se făcea dinaintea ochilor, așa ca un flăcăr roșu, din care pricină multe gloanțe mi s'au dus, hăt-departe, toamii peste dealul Tamarilor.

Traian Cristescu

— Vrei să plece pe un timp așa de nrât, femeie? A căzut zăpadă peste tot, și încă multă.

— Te împiedica ea să vii la mine când eram logodiți?

— Zăpada-i deasă pe la adăposturi, pe unde a îngrămădit-o vântul.

— Brigadierul Gotfried Bart, care te așteaptă, o să zică că Alsacienilor le e frică de zăpadă.

Tinărul dădu din umeri, în semn de dispreț.

— De altfel, continuă ea, trebuie să te duci: ești creștin ca și mine, Louis, și nu-l vei lăsa pe copil mai mult timp nebeluzi: a împlinit 8 zile; dute ca el și sileste pe nay să-l boteze.

Ah! ce rău îmi pare, că nu pot fi și eu la botezul copilului meu!

Ea vorbea, culcată într-un par de nuc, așezat în fundul camerei, lângă perete: vorbea melizându-și din când în când ochii, din cauza luminii prea puternice. Păru-i despletit îi hipodobia fața puternică de țărancă din Vosgi, care a-lăvea frumosa decât tinerețea ei, lăpă-i trandafirie și umărgiuita blândețe a ochilor. Se știa inhibată. Era obișnuită să fie ascultată. Alăsese dintre mulții ei adoratori, pe gardianul unei rezistor bogat din Strashburg, unul din puținii Alsacieni, pe care administrația îl însărcinase cu supravegherea proprietăților particulare, în această parte a frontierei, suspectă și locuită de funcționari veniți din nordul imperiului. Fără îndoială că Louis Schmidt, ea depindea nici de pădurarii nici de jandarmii ținatului; însă era obligat să-i asculte, să-i găzduiască la nevoie, căci ar fi fost destul un singur raport nefavorabil, ca să i se ia puterea de a face procese-verbale, de a respunge pe jefitorii pădurei și pe braconieri și de a locui în vârful muntelui, mai sus de pădurile de fag, printre brazi, o casă care n'avea alți vecini decât arborii, norii, zăpada și vântul.

Trebuia o oarecare tărnie femeiei să sufere asprimea iernii din munți. În locul ei, o altă țărancă ar fi suspinat după cimpia, pe care o părăsise. Însă ei nu-i păs de nimic. Și poate tocmai aceasta îi dădea oarecare autoritate asupra bărbatului ei. Toțuși ei, în contra obiceiului, nu voia să se supună. Așezat pe un scaunel lângă piciorul patului, privind rind soția, când la fereastră, cu fața slăbită și înegrită, cu sprâncenele groase, cu ochii în fundul capului, cu mustățile frumos arcuite, singurul lucru ce-i amintea tinerețea, Louis Schmidt începu vorba.

— Dacă n'am fi fost am de săraci, am fi avut o sanie, zise el.

— Și ce-ai fi făcut cu ea!

— Aș fi pus pe copil în ea. Rosalie; cum vrei să-l duc astfel? Nu pot, ca tine, să-l țin în brațe și apoi cu zăpada asta.

— Atunci nu ești bărbat! Să te sperii de alita lucru!.. Și începu să ridă, ascunzându-și fața sub plapumą.

— Bagă-l în geanta de vinătoare. Louis. E destul de largă și va dormi ea în leagăn, fără să simtă frigul. Dacă se desteaptă și plinge, îi vei da hiberonul cu lapte pe care o să-l înfășor în pae.

Guardul primi și luă din cui geanta de piele, în care aducea hrană din sat până la coliba lor, când timpul liniștit făcea posibil drumul spre sat.

Un sfert de oră mai târziu, el plecă, îndreptându-se spre sat. Zăpada era moale; acoperen tot ținutul, până la muniții de pe colalt mal al Rinului, pe care Louis Schmidt îl zărea în depărtare ca pe niște moștile acoperite cu nisip și spumă. Seborirea era grea. El intră numai de cit în pădurea tăcută, cu mii de colobane acoperite cu zăpadă. Mușchiul, pietrele, potecile dispărușeră. Privirea era mărginită într-una cerc mic, până acolo unde negura se făcea

mai deasă. Pământul era mai palid de cit cerul pără.

Guardul pășea pe potecă înainte cu bastonul său ascuțit; își pusese după umărul drept saul cald care se mișca cite odată singur.

După pădurea de brazi, trebuia să treacă peste niște stinci drepte, așezate în forma unor diuți de fereastră, după care se afla o pădure de fagi. Louis știa toate primejdiile acestei treceri, unde vijelia din timpul nopții îngrămădise zăpada. El începu să aue necăjit, gândindu-se la întoarcere, care-i va fi mai grea. Dar nu făcu nici trei-zeci de pași, când amindouă picioarele îi alunecară. Scoase un strigăt de ajutor, pe care ecoul îl trimetea în zadar din munte în munte și stringind instinctiv la piept geanta care-i păs ra copilul, Louis se văzu deodată confundat într-o noapte înghețată și mobilă, înabușit de ea, în neștiință de a lupta, în timp ce urechile îi vijiau ca și cum un clopot ar fi continuat să sune lângă el, în această cursă nebună.

Limpezimea judecării e de mirat în asemenea cazuri. Nu numai că înțeleșese primejdia și o desempuse în cele trei elemente: frigul, intunericul și înțeața amețitoare, dar îl veni în minte repede și exact, chipul palid al Rosaliei, culcată în geantă, gândindu-se la botezul fiului ei; îi veni în minte toate casele satului, mamă-sa, tatăl său, tovarășii din tinerețe și chiar un cocos sălbatic, pe care îl îmblinzise el odată și al cărui cintec i se părea că-l aude în acea clipă grozavă.

Se găsi în aer liber, fără să-și dea seama cum, la picioarele unui arbore, cu umerii zdrobiți, cu picioarele rănite în mai multe locuri, din cauza pietrelor. Din fericire geanta, apărută de brațele sale, îi păstrase comoara; numai hiberonul cu lapte, învelit în pae, căzușe din geantă și continua să aluneco pe coasta muntelui, luind cu sine virteje de zăpadă, care părea că-i fuimul asvirlit de coșul unei locomotive.

— Ha, drăguțule, — zise tatăl, — nu-i nimic; faei, nu mai plinge.

Porni la drum, cu greutate, prin pădurea de fagi, ducându-și copilul care adormise din nou, luatăta cu greu, și trecu mai mult de o oră până să zărească așezată pe pământul înălbit, ferma lui Tragnet. Era prima casă din valea accia, făcută din lemn, singuratică, aproape de graniță, și îngăduitoare contrabandistilor, oboșala, frigul, nădejde de ași ușa hămele la căldura sobei, îl hotărîvă pe Schmidt să intre înăuntru. Urcă cele trei trepte. Trei bucăți strimbe din acelaș frunchiu de brad și bătu în ușă.

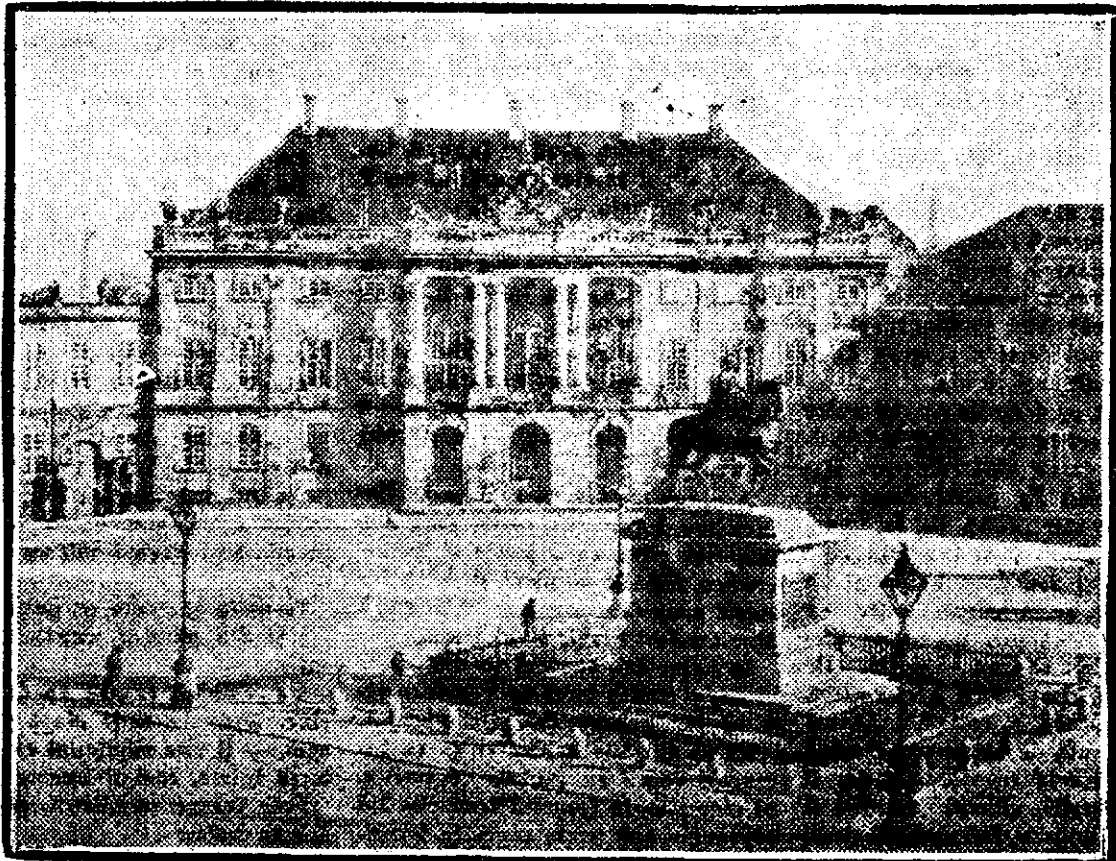
Stăpina, o Alsaciană aspră, tituși binevoitoare, îi deschise.

Spre marea mirare a lui Schmidt, ea nu deschise ușa de cit pe jumătate, scoase capul afară și întrebă îngrijată:

— Ce-i cu tine Schmidt? Cine te-a adus în starea asta? Răspunde-mi.

El îi explică cauza seboririi lui din munte, precum și accidentul.

— Aici în casă e brigadierul Gotfried Bart, — reluă ea, E beat și nu pot să-l gonese. N'ar vrea decit să fie nașul copilului tău!.. Intră repede aici, dacă nu poți merge mai departe. Alsacianul stări în umbra odăii un om îmbrăcat în uniforma fazeu a pădurarilor nemți. Louis făcu semn că nu primește, bău un pahar de vin pe care i-l dăduse gazda

COPENHAGA. — PALATUL REGAL

Conflictul Mexico-American. — Tipuri din Mexic.

SACUL CU GLUME

Bucătăreasa, feciorului din casă
— Ci că isprăvește odată să tot
bați jacheta cu nucăua. Ajunge, că
ai seos tot praful din ea.
— Lasă-mă să-i dau înainte, îi
răspunde servitorul. Uite mi'achipu-
escă că e și stăpănu-men în ea, și o
plesnese c'o poftă numai pomenită.

Un domn foarte ocupat și preocu-
pat, nu era niciodată exact la in-
tâlnirile ce i se da. Își stăia cusurul,
dar și lăsa așa astfel:

— Să îi exact, însemnează să
aștepti pe alții.

Că să scape sticla cu vin de băr-
batul ei sugaci, Safta o ascunde sub
un țenuș de rufe. Bețivul neastim-
părat o caută și o găsește. O dă peste
cap numai deră și o pune iar goală
la loc.

Safta, întorcându-se acasă și vă-
zind ochii lincioși ai consortiului, bă-
nuște că s'a întâmplat nenorocirea.
Fără să spună o vorbă, începe să cau-
te sticla în locul unde o pusese, dar
nu dă numai decât peste ea.

— Ce cauți, Safta? o întrebă sa-
gaciul cu ton ironic.

— Nimic! îi răspunde ea imbuf-
nată.

— Apoi, dacă e vorba de nimic,
îi replică domnealui, o să'l găsești
în sticla de colo, plină până mai a
dineaurea cu vin.

Un bărbat mulțumit se apucă să
convertească pe un becher inversu-
nat, lăudându-i binefacerile căsătō-
riei.

— Dacă aș fi poet, exclamă el en-
tusiasmat, aș scri o poemă asupra
căsătōriei.

— O, dacă e vorba de poemă, îi
răspunde becherul, nu 'ți mai bate
capul cu ea, că a făcut alții înainte
d-tale.

— Cine și ce titlu are?

— „Paradisul Perdut“ de Milton.

— La revedere. Mă due la un
prieten care 'și celebrează astăzi
nunta de aur.

— Trebuie să fie bătrân prietenul
d-tale.

— Ba nu, e tânăr numai de 25
de ani.

— La 25 de ani, celebrează nun-
ta de aur?

— De sigur, de vreme ce se insoa-
ră e'o fată care 'i aduce o zestre de
un milion.

O revistă

Sub direcțiunea d-lui A. Vlahuță,
va apare cu începere de Miercuri 13
Martie, o publicație săptăminală,
intitulată „Scriitorii români“, pre-
țul unui exemplar fiind de 20 bani.

și-și reîntrun drumul înzintind prin
zăpadă.

Când ajunsese la preotul satului, era
așa de obosit, încît dormi timp de
două ore.

Sculându-se din somn, gardianul
Louis Schmidt fu din nou mirat. O
mulțime mare de necunoscuți și
prieteni, alșacieni de toate vârstele,
notabili satului, toți îmbrăcați în
haine de săbătoare, veniseră să as-
siste la hotez.

Între o adăie căldureasă, unde stăra
Semid, servitoarea preotului, cerat
îmbrăcătă, ținea în brațe pe noul
născut. Era îmbrăcătă cum nu mai
fusesse pînă atunci: bonetă brodată,
rochiță și pantofi albi, însuflețit era
preaștit pentru un hotez neobișnuit
la un om sărac. Preotul tră mîna
lui Louis Schmidt care plîngea de
bucurie. Se cînta pe fata lui mulțu-
mirea nativă a unei surprizi plăcute.

Oh! ce frumusețea, zise el, de-
venind deodată atent. Clapotele sa-
tului sunau ca în hotezul unui copil
bogat, așa de vesele și plăcute erau
sunetele, încît s'ar fi crezut că nu
sosit Pastele.

— Am vrut să-ți mulțumesc
Schmidt, căci ai fost un om cu ere-
dintă și cu curaj. Tu n-ai dat o
pildă, noi să-ți dăm al'a.

A fost o sărbătoare frumoasă a-
cest hotez al unui copil sărac. Cînd
se isprăvi slujba, tatăl începu să
plîngă.

— Ah! zise el, nu-i frumusețea
partea noastră. Sărmana Rozalia
n'a avut clapotele de neale.

Dar, pentru era scîds ea în ziua
aceia să se împlinească toate cu-
rînte.

În momentul pleșării, el văzu că
doi copii din cerul bisericii se pre-
găteau să-l întovărășească. Unul
din ei, înalt și puternic, îi întinse
zimbura în care se afla copilul.
Coborînd plîner în jos în mîna
dar în silință buzurare, îi erau
umblate, în cît Schmidt se gîndi:
„Poate că are proviziuni pentru
drum“.

Se lașă. Cel de al doilea avea în
buzunar două clapotele, care aveau
un sunet limpede, ca de aur.

Și iară cum în noaptea aceea lu-
minată de stele și de zăpadă, în
călătōri amuseră în vîrfii muntelui,
cum Rozalia, fără de veste, avî
ce în tre mîzi aproape clapotele care
sunau la marginea pădurii, cum eu
își revăzu copilul hotezat, culcat în
fundul geții frumos împodobită de
o mîncă necunoscută și cum ochii și
frumosei plîngeau de bucurie.

Trad. de C. I. Tobăneanu

Judecată turcească

În Stambul, pe vremea cînd im-
periul marilor călfi era în apogeu
lui, un biet țure deta omni simigin
o rață spre a-i o frige. Puțin mai
tîrziu trecu prin fața simigiriei, se-
ful suprem al magistrației musul-
mane, care fiind isbit de mirasul
plăcut al delicioasei fripturi, îi zise
simiginului să-i trimetă tava acasă
oferind un prof.

Foarte plăcut, simiginul se scuză
spunînd, că bucuros i-ar satisface
dorința, însă rața nu era a sa și a-
dangă, că vînzînd lucrul altuia, s'ar
expune la scandal și, mai presus de
toate la o eventuală chemare în ju-
decată, din partea turcului păgubuz.

— Să nu ai teamă de nimic, căci
eu voi fi acela care te voi judeca, așa
că poți fi sigur de achitare, replică
marele judecător.

— Dacă este așa, vă dau friptura
zise simiginul și i-o dete.

La seară vremea vine și țureul și
cere simiginului să-i aducă friptura
din cuptor, mai de grabă, căci l-au
venit musafirii.

Simiginul, luă lopata în mînă și de
și știa că vînduse friptura, se pre-
făcînd că o caută prin cuptor.

Tot mișcînd înconjur și încolo, nu
văzu pe țure, care stătea la spatele
său, aplicat, așa că din nebușare de
seama, la o succintură, îl lovi cu
ceada lopetii în ochiul drept.

Țureul, văzîndu-se slujit, se nă-
pusti asupra simiginului spre a-l u-
cider acesta neveste. Însă, să scape
din mîinile țureului, apoi o rafeste
la țure pe stădă răpînd pămîntul
dar nici țureul nu l'a slujit de loc.

El l'a urîmîrit marea pînă la mos-
cheia cea mare, unde se refugiase si-
miginul. Ajuns pe urmă, simiginul se
nuă în turn, dar nici acolo nefîind
lăsat în pace, căzîi jos în stradă,
și în căderea lui, peste un trecător,
l'a strîșit de picior, sfărîmîndu-i
mai multă dinți.

O femeie însărmînată, văzînd se-
na aceasta gînzînd, s'a speriat a-
tît de rău, în cît a lesinat și a avor-
tat pe loc.

În sfîrșit simiginul fu prins și dat
în judecată, pentru distrugerea ochi-
ului păgubuzului, fripturii, rușinii
dutei și omni peșanie și pe vaca-
re de avor la o femeie de treabă.

Acesta fapt era bine stabilit în
sarcina sa și el nu le putea tăgădui,
căci fusese prins asupra faptului.
Așa dar, simiginul fu dat în ju-
decata Curții Criminzale, unde supre-
mînd judecător, examinînd aluzerul
dela curvîntul omului cu ochiul în-

teag, care urîta pe țure cum acuza-
tul i-a distrus ochiul.

Marele judecător, deslînzînd co-
ranul zise: „Ochiu pentru ochiu“.

Prin urmare în reclamantule, dute
cu acuzat la simigirie și din po-
ziția în care se afla el, loveste-l și
ta în ceada lopetii în ochiul drept,
ca să îl spurci.

— Dar dacă din întâmplare îl lo-
vesc pe lichlosul acesta în ochiul
stîng?

— Nu-ți dau voie să te abai de la
porunca mea, zise marele magistrat!

— Atunci mai bine mă lipesc!

— Te privește.

Venind la rînd, omul cu dinții
rupți, explică și el cum din senin
s'a pomenit că e doborât la pămînt
și a rămas cu dinții rupți.

— Înțeleg zise magistratul: simi-
ginul e de vină că a căzut peste tine.

— Tocmai așa zise omul.

— Dînte pentru dînte, strigă omul
dreptăței. Ca afare tu omule vei mer-
ge cu simiginul la locul crimei și îi
vei săci în spinare din lîrnul de
de unde a sărit el peste tine și-l vei
trași așa fel, ca să-i sară toți din-
ții din gură, glăsuî magistratul.

— Toate bune, mare judecător,
dar dacă din întâmplare cad în ca-
pul altei persoane și 'mi găsece be-
lenia, sau eud jos pe paraj și 'mi
frîng gâtul?

— Nu-mi lan nici o răspundere,
zise din nou marele judecător.

Dacă e așa, mai bine renunț la
orice preluțiune replică omul.

— Foarte bine faci.

În sfîrșit, veni rîndul femeii cu
avortul. Ea își descrie nenorocirea
răcînd răspunzător tot pe bietul de
simigin.

— Da, ai dreptate femeie și am
să-l condamn pe amărîtul acesta
să-ți facă copilul la loc.

— Primesc zise simiginul.

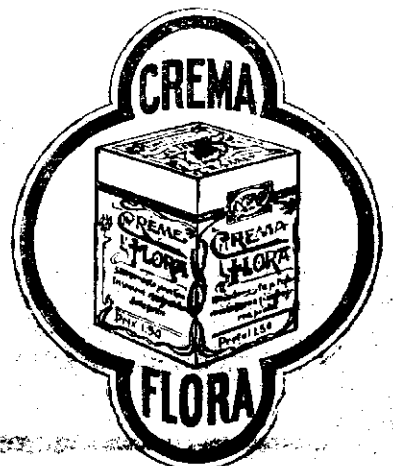
— Și eu 'ți foarte mulțumesc,
zise femeia: nu-i bine prefer să te
achite.

Și a fost achitat.

Z. I. Siligeanu

CASA de SANATATE

— SPECIALA PENTRU —
— BOALE DE FEMEI —
— SUB DIRECTIA —
— DOCTORULUI I. KIRIAC
Chirurg primar: Șeful serv. de gynecologie
al Spitalului Etoriei
SECȚIE SEPARATĂ PENTRU BĂRBAȚI
(hemoroide, hernii, tumori, calculi vesicale
stricturi uretrale, etc.).
Strada Sf. Ionici 8. în dosul Teatrului National
— TELEFON 296 —

NOUA SERIE

**a marilor și
valoroaselor**

PREMII

ce oferă ziarul „UNIVERSUL” abonatiilor săi, la tragerea din luna Mai 1916

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

CU CUPONUL DE MAI 1917

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere și un elegant lavoir cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobilă de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostol, furnizorul celor mai mari case particulare Ville și Hoteluri.

Un elegant BUFET lustruit mahon

având 3 despărțituri cu placa de marmură și oglindă, cumpărat de la „Compania Americană”, mare depozit de mobilă, strada Carol No. 74, etaj I

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Brevul No. 37 și str. Șerbănicea No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107

Un gramofon „Gigant”

cuția lustruită mahon, mecanismul extra forte, cu arc dublu, cântă 7 cântece după un remontajiu. „Pavilionul de alama”, de cea mai mare mărime, Brațul acustic cantic ultima perfecțiune. Diafragma „Exhibition” inclusiv 6 plăci cuble (12 cântece) opere alese. Acest gramofon este cel mai puternic și rezistent cu o mecanică foarte solidă, merge aproape jumătate de ora, după un remontajiu. Ne-a fost furnizat de Marele magazin de muzică JEAN FEDER, furnizorul Curții Regale București, Calea Victoriei 54.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de lichieri, siropuri și cognacuri au fost cumpărate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Mai 1916

Una visază fină cu cutie forma vioarei captușită cu catifea, inclusiv gresă cu capra de fildeș, garnitură de cafea, engleză, caserion și surdina. Una chitara fină de palisander, Un clarinet de abanos fin, cu 8 clape de nichel și bețaraș la corpul de rezonanță, inclusiv 12 pane de rezervă. Aceste toate ne-au fost furnizate de Magazinul general de muzică „La Harpa”, București, str. Colței nr. 5, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a marfurilor ce debitează.

Una pușcă de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel, „Bayard” din renumita fabrică de arme „Pieret Bayard”. Aceasta armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuinta atât pulbere neagră cât și pulbere fără fum. Una pușcă de vânatoare cu două țevi cu zăvor de închidere sistem „Greener”. Un revolver semi-automat „Ravo” cu câșner de oțel. Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate de la Marele magazin de arme și bijuterii B. M. Zissu, furnizorul Curții Regale, Calea Victoriei 44 București.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune, elegant tapisate, Una masă de bambu; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un candelabru de bambu cu oglindă de cristal pentru ațene toate acestea separate de la marele magazin de mobilă Marco Dattelkremer, str. Carol 63, București.

Cinci chimize igienice după măsură, calitatea „A”, (Băuturi) singurul brevetat în țară și inventat de d. căpitan Jov. din Pitești, care are proprietatea de a preveni și vindeca chiar boale vechi, de stomac, rinichi, constipație, șale, după curăzile constatate din numărăsele scrisori de mulțumire primite de la persoanele ce l'poartă.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia „Camelia”, puternic parfumată cu liliac, măgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Aftalion, str. General Florescu nr. 6, București.

1 Ceșculet de metal fin argintat pentru servit pesmeti; 1 Vas automat pentru unt, de metal fin argintat cu interiorul de cristal; 1 serviciu de dejun de alpaca argintat conținând 2 oware, 1 vas pentru unt și 2 soluțe mici toate pe un suport elegant; 1 fructieră de metal fin argintat; 1 baston cu mineral de argint veritabil marcat de star; 1 pungă de alpaca fin argintată; 1 Cutie căptușită cu mătase roz conținând 1 mănecetoare de ghețo, 1 încheietoare de mânăși, 1 mășina de țintis mânăși, 1 os de pantofi, toate de metal foarte fin argintat; 1 pendulă mare de salon de sticlă închis cu bătaie frumoasă și întorcându-se odată la 15 zile. Furnizate de marele Magazin de bijuterii, Frații Walter str. Carol 50 Etaj I.

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de pânză, frumoase pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel având și aparat „Free-Papier”

8 Lămpi de masă complete cu sticlă sticlă și abatjor diod lumina la fel cu gazul aerian, revenind mai-estim ca orice fel de iluminat și chiar decât petrolul. Aceste lămpi ne-au fost furnizate de firma Gassalid, a societății dr. V. Boscuț și Coștici R. și G. de Roma, București str. Dr. Langer No. 5.

50 dejușuri, copioase, la marele restaurant „Europa” din Pasajul Român.

Un lavabou de toaletă, englezesc, alb, pe un picior, de fontă vopsit și lacuit alb, cu venel de scurgere cu țanț nichelat, Bateria de scurgere din alama fin nichelat, furnizat de Veitch & Co. succesor Carol Weinlich, Telefon 671.

5 asortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de trîm, 1 apă de gură Bucol, 1 pastilă de dinți.

5 Splendide săcheni pentru dășme.

Afara de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonații

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSUL” nu întrebuintează încasatori

Plata abonamentelor se face direct la Casa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană